

LBRIS

We know
books

**MARILE
SPERANȚE**

Charles Dickens

Traducere din limba engleză și note
CRISTINA JINGA

LITERA
București

Great Expectations

Charles Dickens

Editura Litera

tel.: 0374 82 66 35; 021 319 63 90; 031 425 16 19

e-mail: contact@litera.ro

www.litera.ro

Marile speranțe

Charles Dickens

Copyright © 2024 Grup Media Litera
pentru ediția în limba română
Toate drepturile rezervate

Editor: Vidrașcu și fiii

Redactor: Mihaela Serea

Corector: Dorina Lipan

Tehnoredactare și prepress: Ofelia Coșman

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
DICKENS, CHARLES

Marile speranțe / Charles Dickens; trad. din lb. engleză

și note: Cristina Jinga – București: Litera, 2024

2 vol.

ISBN 978-630-342-132-2

Vol. 1 – 2024. – ISBN 978-630-342-130-8

I. Jinga, Cristina (trad.; note)

821.111

Capitolul I

Numele meu de familie, după tată, fiind Pirrip, iar numele meu de botez fiind Philip, limba mea de copil mic n-a reușit să pronunțe din acestea două nimic mai mult și mai deslușit decât Pip. Și, pentru că eu îmi ziceam Pip, tot Pip mi-au zis și ceilalți.

Dacă spun că Pirrip este numele de familie al tatălui meu, îmi întemeiez afirmația pe piatra lui de mormânt și pe spusele surorii mele, doamna Joe Gargery, măritată cu fierarul. Cum nu mi-am văzut niciodată tatăl sau mama, nici vreun portret al vreunuia dintre ei (căci au trăit cu mult înainte de a apărea fotografiile), mi-am închipuit înfățișarea lor, fără să-mi dau seama de ce, după cum arătau pietrele lor de mormânt. Forma literelor de pe piatra tatălui meu mi-a sădit în minte ciudata convingere că fusese un bărbat solid, îndesat, cu părul negru și creț. După forma și rotunjimea literelor din inscripția „De asemenea, Georgiana, soția celui de mai sus“, am tras concluzia, cu judecata mea de copil, că mama fusese pistruiată și bolnăvicioasă. Cât despre cele cinci pietre micuțe ca niște tăblițe de scris, fiecare de aproape un picior și jumătate lungime, înșiruite lângă mormântul lor, închinată amintirii celor cinci frați mai mici ai mei – care au renunțat foarte devreme să-și câștige dreptul la viață în lupta aceasta pe care o purtăm cu toții –, sunt și acum sub înrăurirea convingerii mele de atunci,

păstrată cu sfințenie, că toți se născuseră întinși pe spate, cu mâinile în buzunarele pantalonilor și că nu și le scosese răniciodată de-acolo, în puținul timp cât trăiseră.

Locuiam într-un ținut mlăștinos, la gurile unui râu, mai bine zis într-o buclă pe care o făcea acesta, la vreo douăzeci de mile depărtare de mare. Cred că am căpătat cea dintâi impresie foarte clară și cuprinzătoare despre cum stăteau lucrurile într-o memorabilă după-amiază târzie și friguroasă. Atunci am descoperit, fără nici o urmă de îndoială, și că locul acela mohorât și năpădit de urzici era cimitirul; și că Philip Pirrip, răposat al acelei parohii, și, de asemenea, Georgiana, soția celui de mai sus, erau morți și îngropați; și că Alexander, Bartholomew, Abraham, Tobias și Roger, pruncii abia născuți ai celor dinainte, erau, de asemenea, morți și îngropați; și că șesul acela întunecat și sălbatic, de dincolo de cimitir, întretăiat de șanțuri, de valuri de pământ și de zăgazuri, pe care pășteau, ici-colo, cirezi de vite, era mlaștina; și că, dincolo de ea, linia plumburie de jos era râul; și că întinderea necunoscută, de și mai departe, dinspre care venea vântul, era marea; și că ghemotocul de carne care începuse să tremure și să se smiorcăie înfricoșat de toate acestea era Pip.

– Ține-ți gura! strigă o voce înfiorătoare și, în clipa următoare, un om sări în picioare dintre morminte, lângă portalul bisericii. Fără gălăgie, împelițatule mic, ori îți iau gâtul!

Era un om fioros, îmbrăcat în haine cenușii, grosolane, și cu un inel de fier greu la picior. Un om fără pălărie, cu încălțările scâlciate și cu o cârpă zdrențuită legată în jurul capului. Un om care se cufundase în apă, care se vârâse în noroi, care își zdrelise picioarele de pietre și se julise de cremene, care se înțepase în urzici și se sfâșiase prin măracini; care șchiopăta și tremura, se holba la mine și mormăia; și ai cărui dinți clănțăneau când m-a apucat de bărbie.

– O! Nu-mi tăiați gâtul, domnule, m-am milogit eu, îngrozit. Vă rog să n-o faceți, domnule!

– Ia s-auzim cum te cheamă! zise omul. Repejor!

– Pip, domnule.

– Înc-o dată, zise omul, holbându-se la mine. Dă-i drumul!

– Pip. Pip, domnule.

– Ia arată-ne unde stai, zise omul. Arată cu degetul!

I-am arătat cu degetul unde se afla satul, care se vedea pe bucata netedă de țârm, printre arinii și copacii rețezați, la o milă sau ceva mai mult distanță de biserică.

După ce s-a uitat câteva clipe la mine, omul m-a întors cu capul în jos și cu picioarele în sus și mi-a golit buzunarele. Nu era nimic în ele, în afară de o bucată de pâine. Când biserica reveni la poziția sa – căci omul fusese atât de iute și de puternic încât mi-o răsturnase cu susul în jos înaintea ochilor, de-i văzusem deodată turla sub picioarele mele – cum ziceam, când biserica reveni la poziția sa, m-am trezit așezat pe piatra înaltă a unui mormânt, tremurând, în vreme ce el îmi mânca bucata de pâine cu lăcomie.

– Mă, țacă, zise omul, lingându-și buzele, da' ce obraji bucălați ai!

Cred că într-adevăr erau bucălați, deși la vremea aceea eram prea scund pentru vârsta mea și pîrpiriu.

– Afurisit să fiu dacă nu i-aș mânca, zise omul, clătînând amenințător din cap, și dacă nu tare-mi mai vine s-o fac!

Mi-am exprimat speranța, cu toată seriozitatea, că n-avea s-o facă și m-am încleștat și mai tare de piatra de mormânt pe care mă pusese, pe de-o parte, ca să mă țin și, pe de alta, ca să nu izbucnesc în plâns.

– Auzi, ia fii atent! zise omul. Unde-i mama ta?

– Colo, domnule! am răspuns.

El tresări, făcu grăbit vreo câțiva pași, apoi se opri și se uită peste umăr.

– Colo, domnule! i-am explicat eu, timid. „De asemenea, Georgiana.“ Aceea e mama mea.

– A! zise el, întorcându-se. Și cel lungit lângă mamă-ta este taică-tău?

– Da, domnule, am răspuns. El este, „răposat al acestei parohii“.

– Aha! mormăi el atunci, chibzuind. Și tu cu cine stai – presupunând că o să ți se facă hatârul să mai stai undeva, lucru pe care nu l-am hotărât încă?

– Cu sora mea, domnule... doamna Joe Gargery... nevasta lui Joe Gargery, fierarul, domnule.

– Fierar zici? făcu el și se uită în jos, la piciorul lui.

După ce-și plimbă de vreo câteva ori privirea încruntată de la piciorul lui la mine, veni mai aproape de piatra mormântului pe care stăteam, mă înșfăcă de mâini și mă înclină pe spate, ținându-mă cât să nu cad, astfel încât ochii lui se uitau, și mai fioroși, în jos, către mine, iar ai mei se uitau neajutorați, în sus, către el.

– Auzi, ia fii atent! zise el. Se pune întrebarea dacă meriți să fii lăsat în viață. Tu știi ce-i aceea o pilă?

– Da, domnule.

– Dar haleală știi ce e?

– Da, domnule.

După fiecare întrebare, mă lăsa din ce în ce mai jos pe spate, ca să-mi sporească sentimentul de neajutorare și de primejdie.

– Să-mi aduci o pilă!

Mă lăsa mai jos.

– Și adu-mi niște haleală!

Mă lăsa și mai jos.

– Să-mi aduci și una, și alta! Mă lăsa și mai jos. Că de nu, îți scot inima și ficiații!

Mă lăsa și mai jos.

Eram speriat de moarte și atât de amețit, încât m-am agățat de el cu amândouă mâinile și i-am zis:

– Dacă ați fi atât de bun să mă lăsați să stau drept, domnule, poate nu mi-ar fi rău și aș înțelege mai limpede.

M-a îngrozit, lăsându-mă și mai pe spate și întorcându-mă iarăși cu capul în jos, încât am văzut biserica făcând din nou o tumbă peste girueta ei. Apoi, mă ținu de brațe în poziție dreaptă, în vârful pietrei de mormânt, și continuă, cu aceste cuvinte înfricoșătoare:

– Să-mi aduci, mâine, dis-de-dimineată, pila și haleala. Mi-aduci și una, și alta la fortul vechi de colo! Așa să faci, dar să nu îndrăznești să sufli vreo vorbă ori să dai vreun semn că ai fi văzut pe cineva ca mine sau pe oricine altcineva, și atunci o să te las în viață. Dacă dai greș ori te abați de la cuvântul meu în vreun fel oarecare, cât de puțin, atunci o să-ți smulg inima și ficiații, o să ți le pun la frigare și o să ți le mănânc! Auzi, bagă de seamă că nu sunt singur, cum poate ai crezut. Colo, mai este un flăcău, care se ascunde cu mine, și, pe lângă flăcăul ăla, eu sunt un inger. Flăcăul ăla aude ce-ți spun eu acuma. Flăcăul ăla are un fel al lui, tainic, de a pune mâna pe câte un băiețel, ca să-i ia inima și ficiații. Degeaba ar încerca un băiețel să se ascundă de flăcăul ăla. Băiețelul ar putea să încuie și ușa, ar putea să se vâre în pat, la căldurică, ar putea să se învelească și să-și tragă pătura peste cap, s-ar putea crede la adăpost și în siguranță, dar flăcăul ăla se va târi, încet-încetisor, până va ajunge la el și îi va spinteca burta. Abia-abia de-l mai țin, acuma, pe flăcăul ăla să nu-ți facă vreun rău. Îmi vine tare greu să-l țin pe flăcăul ăla departe de măruntaiele tale. Ei, ce-ai de zis?

I-am spus că îi voi aduce pila și îi voi mai aduce și ce brumă de mâncare o să pot găsi și că voi veni să-l caut, la fort, dis-de-dimineată.

– Spune: Dumnezeu să mă trăsnească și să mor dacă n-am să fac așa! îmi ceru omul.

Am repetat întocmai cum mi-a cerut și el m-a lăsat pe pământ.

– Auzi, reluă el, să ții minte ce-ai jurat și să-l ții minte și pe flăcăul ăla! Acuma du-te acasă!

– Noapte bună, domnule! am îngăimat eu.

– Cam așa ceva! zise el, aruncând o privire în jur, peste mlaștina umedă și rece. Mai bine aș fi o broască! Sau un țipar!

În același timp, își cuprinse cu mâinile trupul scuturat de tremur – ținându-se strâns, parcă pentru a nu se desface în bucăți – și o porni schiopătând către zidul jos al bisericii. Urmărindu-l cu privirea în timp ce mergea, croindu-și drum

printre urzicile și măcăcinii care mărgineau movilele înverzite, în ochii mei de copil părea că ocolește, cu băgare de seamă, mâinile morților ce se șteau din mormintele lor ca să-l prindă de gleznă și să-l tragă înăuntru.

Când ajunse la zidul bisericii, trecu dincolo, sărindu-l ca un om cu picioarele rebegite și țepene, apoi se răsuci în loc și mă căută din priviri. Văzându-l că se întoarce, m-am întors și eu mintenaș cu fața în direcția casei mele, fugind cât mă țineau picioarele. După vreo câteva clipe însă mi-am aruncat ochii peste umăr și am văzut că pornise din nou către râu, strângându-se în continuare în brațe, căutând, din pricina picioarelor lui rănite, să calce numai pe pietrele mari care erau presărate ici-colo prin mlaștină, ca să le folosească oamenilor la trecere, când ploua mult sau în timpul fluxului.

În clipa în care m-am oprit să mă uit după el, mlaștina se mai vedea doar ca o linie neagră, orizontală și lungă; râul închipuia o altă linie, dar nu la fel de lată, și nici la fel de neagră; iar cerul era și el brăzdat tot de lungi linii roșii, furioase, despărțite între ele de alte linii, negre. Pe malul râului abia mai deslușeam singurele două obiecte negre, din tot peisajul, care păreau să stea în picioare; unul dintre acestea era fanalul după care se călăuzeau marinarii – ca un butoi fără doage înfipt în vârf de stâlp –, un obiect urât, privit de aproape; celălalt era o spânzurătoare cu niște lanțuri agățate de ea, în care atârname odinioară un pirat. Omul meu se îndrepta schiopătând către aceasta din urmă, de-ai fi zis că piratul înviase și se dăduse jos, iar acum se întorcea să se spânzure singur din nou. M-am simțit cumplit de îngrozit la acest gând. Iar când am văzut vitele ridicându-și capetele și privind lung în urma lui, m-am întrebat dacă nu gândeam și ele la fel. M-am uitat bine în jurul meu, încercând să-l descopăr pe flăcăul cel înspăimântător, dar n-am văzut nici urmă de el. Atunci, iarăși foarte speriat, am rupt-o la fugă spre casă, fără să mă mai opresc.

Capitolul II

Sora mea, doamna Joe Gargery, era cu peste douăzeci de ani mai în vârstă decât mine și își câștigase o indiscutabilă reputație, în ochii ei și ai vecinilor, prin faptul că mă crescuse pe mine „pe palme”. Cum, pe vremea aceea, trebuia să aflui singur ce însemna această expresie și cum știam că avea o palmă grea, stându-i în obicei s-o lase să cadă atât asupra bărbatului ei, cât și asupra mea, ajunsese la concluzia că Joe Gargery și cu mine eram, amândoi, crescuți pe palme.

Nu era o femeie cu vino-ncoace sora aceasta a mea, și am avut dintotdeauna o vagă impresie că tot cu palmele îl făcuse pe Joe Gargery s-o ia de nevastă. Joe era un bărbat arătos, cu bucle bălaie ca inul încadrându-i chipul deschis și cu ochi de un albastru nehotărât, părând că se amestecase, cumva, cu albul din jur. Era un om blând, cumsecade, ușor de dus de nas și mai sărman cu duhul, dragul de el, un soi de Hercule, atât ca forță a brațelor, cât și ca slăbiciune.

Sora mea, doamna Joe, cu părul și ochii negri, avea o piele atât de roșie, încât uneori mă întrebam dacă nu cumva, când se spăla, folosea în loc de săpun o răzătoare. Era înaltă și costelivă și purta aproape întotdeauna un sort de pânză grosolană, strâns în jurul trupului cu două cordoane și cu un pieptar ca o platoșă, întotdeauna plin de bolduri și de ace de cusut. În faptul că purta mai mereu acest sort, sora mea vedea un mare

merit și totodată un aspru reproș la adresa lui Joe. Eu, unul, nu prea înțelegeam motivul pentru care trebuia să-l poarte, cum nu înțelegeam nici de ce, dacă ținea să-l poarte, nu putea să-l dea jos în nici o zi din viața ei.

Fierăria lui Joe era lipită de casă, o casă de lemn, așa cum erau, la vremea aceea, mai toate locuințele de prin ținut. Când m-am întors în fuga mare de la cimitir, fierăria era închisă, iar Joe stătea singur în bucătărie. Cum Joe și cu mine eram tovarăși de suferință și ne împărtășeam unul altuia secretele, acum, de îndată ce am ridicat ivărul de la ușă și i-am aruncat o privire furișă, Joe, care stătea lângă cămin, în celălalt capăt al bucătăriei, se grăbi să-mi spună un astfel de secret:

– Doamna Joe a ieșit de zece ori afară, să se uite înaintea ta, Pip. Și acum este tot acolo, pentru a unsprezecea oară.

– E afară, zici?

– Da, Pip, întări Joe. Ba mai mult, a luat și „scărmănătoarea“ cu ea!

Auzind această veste înfricoșătoare, m-am apucat să învăț în neștire singurul nasture al jileticii mele, privind abătut spre foc. „Scărmănătoarea“ era o cravașă cu măciulia ca dată cu ceară, într-atât de lustruită era de cât intrase în contact cu preascărmănata mea făptură.

– Se tot așeza și se tot ridica, până când a înșfăcat „scărmănătoarea“ și, ieșindu-și din fire, s-a năpustit pe ușă afară. Așa a făcut! zise Joe, ațâțând ușurel focul cu vâtraiul printre barele grătarului și uitându-se la el. Și-a ieșit din fire și s-a repezit pe ușă, Pip.

– A ieșit de mult, Joe? l-am întrebat eu, căci întotdeauna mă purtam cu el socotindu-l un copil mai mare, egalul meu și atâta tot.

– Păi, zise Joe, aruncându-și ochii către pendula olandeză, de când și-a ieșit din fire și până ce ți-am spus eu asta, ultima oară, s-au făcut vreo cinci minute, Pip. Uite-o că vine! Vâră-te după ușă, bătrâne, și trage prosopul peste tine!

I-am urmat îndemnul. Sora-mea, doamna Joe, dând ușa de perete și descoperind o piedică în calea acesteia, ghici

numaidecât pricina și o însărcină pe „scărmănătoare“ să cerceteze mai îndeaproape. Sfârși prin a mă azvârli lui Joe – serveam adesea drept proiectil conjugal –, care, bucuros să mă primească în orice condiții, m-a trecut dincolo de cămin, postându-și liniștit în fața mea, ca apărare, piciorul său uriaș.

– Unde mi-ai fost, pui de maimuță? zise doamna Joe, bătând din picior. Spune-mi imediat ce-ai făcut, că mi-ai scos sufletul și mi-ai mâncat zilele, altminteri te scot cu mâna mea din cotlonul ăla, chiar de-ar trebui să mă lupt cu cincizeci de Pip și cinci sute de Gargery!

– M-am dus doar până la cimitir, am scâncit eu de pe scăunelul meu, plângând și frângându-mi mâinile.

– Cimitir? repetă sora mea. Dacă n-aș fi fost eu, ai fi fost tu de mult în cimitir și-ai fi rămas acolo! Cine te-a crescut pe palme?

– Tu, am răspuns eu.

– Și, mă rog, de ce-ai fost la cimitir, aș vrea să știi?! strigă sora mea.

– Nu știu, am scheunat eu.

– Nu știu! replică sora mea. N-o să mai fac niciodată. Cunosc! Iar eu pot să spun, cu mâna pe inimă, că niciodată nu mi-am mai scos șorțul ăsta de când te-ai născut tu. Nu era destul să fiu nevastă de fierar – și ăsta să fie Gargery –, mai trebuia să-ți fiu și ție mamă!

Cum priveam nemângâiat focul, gândurile mele s-au abătut curând de la subiect. Căci, în tăciunii răzbunători de dinaintea ochilor mei, îmi apărură fugarul din mlaștină cu inelul de fier la picior, flăcăul misterios, pila, mâncarea și jurământul cumplit pe care trebuia să mi-l țin, că voi fura din casa care mă adăpostea.

– Ha! făcu doamna Joe, așezând-o pe „scărmănătoare“ la locul ei. Cimitir! Nu zău! Vă e ușor să spuneți cimitir, vouă, ăstora doi!

Unul dintre noi, de fapt, nu deschisese gura deloc.

– ...Voi, ăștia doi, o să mă duceți *pe mine* la cimitir, într-una din zilele astea, și oho! Ce pereche miiinunată o să mai faceți fără mine!

Cum ea începuse să se ocupe de cele trebuincioase pentru ceai, Joe își lăsă privirea în jos, către mine, peste piciorul său, de parcă mă cântărea și se cântărea și pe el, calculând într-adevăr ce pereche am fi putut noi doi să alcătuim, în tristele împrejurări care ni se preziseseră. Apoi își duse mâna la perciunile din dreapta, urmărind-o pe doamna Joe, cu ochii lui albaștri, așa cum făcea de obicei când izbucnea vreo furtună.

Sora mea avea un fel foarte hotărât, care nu suferea niciodată vreo abatere, de a pregăti pâinea cu unt pentru noi. Mai întâi, cu mâna stângă, sprijinea codrul de pâine, iute și cu putere, în pieptarul șortului ei – de unde întotdeauna rămânea înfipt în pâine ba câte-un bold, ba câte-un ac de cusut, care ajungea, apoi, în gura vreunuia din noi. După aceea, lua puțin din bucata de unt (nu prea mult) pe vârful cuțitului și îl întindea pe pâine cu mișcările unui spițer care prepară o ali-fie – folosindu-se de ambele fețe ale lamei cuțitului, plesnindu-l peste pâine cu îndemânare, netezind și potrivind untul până în marginile cojii. Apoi, dintr-o singură trecere de cuțit, de jur împrejurul suprafeței unse, curăța untul care depășise coaja și tăia coltucul de-a latul, cu o mișcare de fierăstrău, obținând o felie foarte groasă de pâine, pe care, în cele din urmă, înainte de a o desprinde de tot, o despica pe din două, jumătate pentru Joe și jumătate pentru mine.

De data aceasta, cu toate că îmi era foame, n-am îndrăznit să-mi mănânc felia. Simțeam că trebuia să pun ceva deoparte pentru înfricoșătoarea mea cunoștință din mlaștină și pentru și mai înfricoșătorul său tovarăș, flăcăul. Știam că doamna Joe se arăta foarte zgârcită cu proviziile casei și că s-ar fi putut să nu găsec nimic în dulap, când aveam să caut de mâncare. Așadar, m-am hotărât să îmi ascund felia de pâine pe cracul pantalonilor.

Hotărârea necesară îndeplinirii acestui plan mi se părea cumplită. Era de parcă ar fi trebuit să mă hotărâsc să sar din

vârful unei case înalte sau să m-azvârl într-o apă foarte adâncă. Iar lucrurile erau și mai complicate din pricina lui Joe, care n-avea habar de nimic. Atât din pricina micii masonerii dintre noi, despre care am mai pomenit și care ne unea ca tovarăși de suferință, cât și din pricina bunăvoinței camaraderesti pe care mi-o arăta Joe, era obiceiul nostru ca, seara, să ne comparăm mușcăturile, ridicând feliiile unul spre celălalt, din când în când, pentru a ni le admira, ceea ce ne îmboldea la noi încercări de același fel. În seara aceasta, Joe mă invită de vreo câteva ori să particip la întrecerea noastră obișnuită, arătându-mi felia sa, care se micșora cu mare repeziciune, dar, de fiecare dată, mă văzu stând cu ceașca galbenă de ceai pe un genunchi și cu felia de pâine, neatinsă, pe celălalt. În cele din urmă, în disperare de cauză, am socotit că trebuia să duc la bun sfârșit acțiunea la care mă gândeam și că trebuia s-o fac în modul cel mai puțin bătător la ochi, având în vedere împrejurările. Așadar, am profitat de clipa în care Joe tocmai își întorsese ochii de la mine și m-am strecurat felia cu unt pe un crac al pantalonilor.

În mod vădit, Joe nu era în apele sale, din pricina presu-pusei mele lipse de poftă de mâncare, și mușcă gânditor din felia lui, de care părea că nu se mai bucură. O învarti și o suci în gură mai multă vreme decât de obicei, mestecând îndelung la ea, înainte de a o înghiți, în cele din urmă, ca pe o doctorie. Se pregătea să mai muște o dată și tocmai își aplecase capul într-o parte, ca s-o poată apuca mai bine, când îi căzură privirile asupra mea și descoperi că felia mea de pâine cu unt dispăruse.

Uimirea și nedumerirea cu care Joe încremeni, cu felia la gură, holbându-se la mine, erau mult prea bătătoare la ochi pentru a-i scăpa surorii mele.

– Acum ce mai e? întrebă ea răstit, punându-și ceașca jos.

– Nu se face, știi? murmură Joe către mine, clătinând din cap muștrător și plin de gravitate. Pip, bătrâne, te prostesti! O să se înțepenească undeva. Nu se poate s-o fi mestecat, Pip!

– Acum ce mai e? repetă sora mea, mai răstit ca prima oară.

– Dacă poți să tușești și să dai afară măcar o bucățică, Pip, te sfătuiesc s-o faci, zise Joe, cuprins de panică. Las-o încolo de bună purtare, că sănătatea ta e mai de preț!

Între timp, sora mea ajunsese la capătul răbdării, așa că se repezi la Joe, îl apucă de perciuni cu amândouă mâinile și-l dădu cu capul de peretele din spatele lui de vreo câteva ori, în vreme ce eu stăteam în colțul meu, privind scena vinovat.

– Ei, și acum, poate că o să-mi spui despre ce este vorba, zise sora mea cu răsuflarea tăiată, în loc să te holbezi așa, ca un porc înjunghiat!

Joe se uită neajutorat la ea, apoi mai luă o mușcătură, dez-nădăjduit, și se uită iarăși la mine.

– Zău, Pip, zise Joe solemn și vorbind cu dumicalul în gură, pe un ton confidențial, de parcă n-am fi fost de față decât noi doi. Tu și cu mine am fost dintotdeauna buni prieteni și știi că nu te-aș pârî nici în ruptul capului. Dar o astfel de...

Își împinse scaunul în lături, cercetând podeaua dintre mine și el, apoi, ridicându-și iar privirea la mine, reluă:

– ... dar nu s-a mai pomenit să-nghiți atâta pe nerăsuflăte!

– A înghițit pe nerăsuflăte, zici? sări sora mea.

– Zău, bătrâne, urmă Joe, uitându-se la mine fără să-i acorde nici o atenție doamnei Joe, continuând să-și țină dumicalul în obraz. Și eu mai înghițeam uneori pe nerăsuflăte, când eram de vârsta ta... ba chiar destul de des... Și, când eram eu copil, treceam drept unul dintre cei mai mari hulpavi. Dar n-am mai văzut până acum pe cineva să înghită așa ca tine, Pip, și mare minune că n-ai murit din asta!

Sora mea făcu un singur salt până la mine și mă apucă de păr. Nu-mi spuse nimic altceva decât îngrozitoare cuvinte:

– Vino să-ți dau doctoria!

Câțiva barbari din tagma felcerilor, reinviaseră, pe atunci, moda apei de catran, drept un medicament excelent, iar doamna Joe avea întotdeauna o rezervă de așa ceva în dulap, ferm încredințată că leacul acesta avea cu atât mai multe virtuți cu cât era mai dezgustător. În cele mai bune cazuri, mi se administra mai puțin din acest elixir, în chip de întremător

deosebit de eficace, deși îmi dădeam seama, în timp ce mergeam pe drum, că duhneam ca un gard proaspăt văcsuit. În seara aceasta, mai cu seamă, gravitatea cazului meu impuse un sfert de galon¹ din această licoare, care îmi fu vârâtă pe gât, spre desăvârșirea „ușurării“ mele, de către doamna Joe, în timp ce îmi ținea capul la subsuoară, cum se ține o cizmă într-o trăgătoare de cizme. Joe a scăpat cu numai o litră² (pe care o înghiți, de voie, de nevoie, în timp ce stătea în fața focului, mestecând încet și cugetând), sub pretextul că de bună seamă fusese și el întors pe dos. Ca să spun drept, mie mi s-a părut că, dacă mai înainte poate nu fusese întors pe dos, neîndoielnic a fost după aceea.

Cugetul este un lucru groaznic, când începe să mustre un om mare sau un băiețel. Iar când, în cazul unui băiețel, povara aceasta tainică apasă asupra lui în același timp cu o altă povară tainică, ascunsă pe cracul pantalonilor, ea devine (după cum pot depune mărturie) o pedeapsă de neîndurat. Conștiința vinovată că urma s-o jefuiesc pe doamna Joe – nici o clipă nu mi-a trecut prin minte că o să-l jefuiesc, deopotrivă, și pe Joe, căci nu m-am gândit niciodată la vreun lucru din casa aceea ca aparținându-i lui –, laolaltă cu grija de a ține mereu o mână peste felia mea de pâine cu unt, fie că eram așezat, fie că eram trimis la bucătărie cu vreo însărcinare oarecare, aproape că mă scotea din minți. Apoi, când vântul dinspre mlaștină întețise puterea și strălucirea focului, mi se părea că aud de afară glasul omului cu fier la picior, care mă silise să jur că voi păstra secretul, strigându-mi că nu mai putea și nu mai voia să flămânzească până a doua zi și că trebuia să primească de mâncare neîntârziat. Alteori, mă întrebam: dacă flăcăul care abia de putuse fi oprit să nu-și înfigă ghearele în măruntaiele mele se va lăsa mânat de nerăbdarea firii sale sau va greși momentul, socotind că are dreptul la inima și ficatului mei în noaptea aceasta și nu mâine? Dacă vreodată i s-a ridicat

¹ Aproximativ 0,57 litri

² Un sfert de litru sau de kilogram